

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2011

Marking Scheme

Polish

Higher Level

Język polski

MODEL ODPOWIEDZI I PUNKTACJA

"Pal sześć zamiast dwudziestu"

Cześć I

(30/100)

Właściwa odpowiedź, wyrażona własnymi słowami, udzielona na podstawie tekstu

1. Wyjaśnij własnymi słowami (tj. bez używania sformułowań zawartych w tekście) znaczenie podanych wyrażen i sformułowań. (5)
  - a) „pal sześć” (tytuł) (1)
    - przykład zdania: „Pal sześć! Najwyżej przemoczę nogi.”
    - synonimy: *mniej o to, wszystko jedno, niech tam, do czorta, do diabła, do diaska, do jasnej ciasnej, psiakość, do licha, furda*
  - b) „pełnokrwista postać” (akapit 3) (1)

*o postaci: pełna wyrazu, temperamentu
(o koniu: będący czystej rasy)*
  - c) „zaklinać się” (akapit 6) (1)
    - synonimy: *przysięgać, przysięgać, ślubować, zarzekać się*
  - d) „nawróceni na niepalenie palacze” (akapit 7) (1)
    - *palacze, którzy zrezygnowali z palenia*
  - e) „przerzucić się na coś” (akapit 8) (1)
    - *zamienić coś na coś, np. przerzucić się z kawy na herbatę*
2. „O sprawcy, który ma żarzący się papieros w ręku, można jak najbardziej powiedzieć, że został złapany na gorącym uczynku.” (akapit 2) Wyjaśnij, na czym polega humor tego zdania. (5)

Złapać kogoś na gorącym uczynku znaczy przyłapać kogoś w momencie popełnianego wykroczenia lub przestępstwa (w tym przypadku, palenia w miejscu niedozwolonym). Ponieważ dodatkowo żarzący papieros jest już sam w sobie gorący, zatem uczynek ten jest podwójnie gorący. Humor tego zdania polega na grze słów.

3. Na jakiej podstawie autor tekstu twierdzi, że lokale w Polsce mogą mieć więcej klientów dzięki nowej ustawie? (5)

- *wiele osób nie lubi siedzieć w dymie, więc gdy dymu będzie mniej, przyjdzie więcej ludzi (akapit 7)*
- *do lokalu ludzie głównie chodzą, żeby spotkać się z innymi ludźmi, więc nowa ustawa nie zniechęci ich do tych spotkań, a może nawet zachęci (akapit 7)*
- *następną grupą klientów będą nawróceni na niepalenie palacze (akapit 7)*

4. Według przeczytanego tekstu, jakie są wady czy ciemne strony zakazu palenia w miejscach publicznych? Podaj pięć przykładów. (5)

1. *możliwość bycia ukaranym mandatem w wysokości 500 złotych (akapit 2)*
2. *wychodzenie na przerwy i marnowanie cennego czasu pracy (akapit 6)*
3. *zagrożenie pożarowe (akapit 6)*
4. *uniemożliwienie inspirujących spotkań w oparach dymu tym, którzy lubią takie spotkania (akapit 10)*
5. *pozbawienie ludzi prawa do tego, by nie byli idealni (akapit 11)*

5. Opierając się na powyższym tekście, napisz własnymi słowami, jak historia kina odzwierciedla zmianę nastawienia opinii publicznej do palaczy i palenia. (5)

a) W latach powojennych palenie było modne, a nawet dobrze widziane. Także na ekranie papieros był ważnym atrybutem, dodającym protagonistom szlif i charakteru. Wręcz nie do pomyslenia było, żeby bohater filmu w którymś momencie nie zapalił papierosa, co miało wypuklać jego postać i odzwierciedlać jego wewnętrzne zmagania. Z latami palenie stawało się coraz mniej modne, a nawet źle widziane. Kino z czasem również to podchwyciło i promuje teraz zdrowy tryb życia, znacznie ograniczając sceny z papierosem i dymem tytoniowym, a nawet ich unikając. (akapit 3)

3 pkt tylko za akapit 3

b) Dowodem na taki stan rzeczy są statystyki:

- *w 2005 r. odnotowano 4000 scen filmowych z papierosem,*
- *w 2009 r. było tylko 1935 takich scen (akapit 4)*

2 pkt tylko za akapit 4

6. „[Palacze] w czasach antynikotynowego terroru [to] ludzie ekscentryczni, którzy nie poddali się modzie, [a] zadymiona atmosfera sprzyja twórczym rozmowom.” Czy zgadzasz się, czy nie zgadzasz ze stwierdzeniem w akapicie 10 dotyczącym typu osobowości palacza? Odpowiedź uzasadnij. (5)

NIE ZGADZAM SIĘ:

- *nie są to ludzie ekscentryczni, ale raczej ludzie bez wyobraźni i inteligencji*

- *nie chodzi o to, że nie poddali się modzie, tylko o to, że nie mogą przestać palić, bo ulegają nałogowi*
- *nie nazwałbym naszych czasów antynikotynowym terrorem, a raczej erą zwiększonej świadomości i nowych praw dla niepalących*
- *zadymiona atmosfera sprzyja nie twórczym rozmowom, ale bólowi głowy, a twórczym rozmowom sprzyja np. spotkanie się z ciekawymi ludźmi*

ZGADZAM SIĘ:

- *rzeczywiście palacze to ludzie godni podziwu i z charakterem, którzy mimo wielkiej presji społecznej i tego, że są coraz mniej popularni, zostają przy swoim zdaniu i nadal palą*
- *jest coś tajemniczego i magicznego w dymie z papierosa, czego nie da się zastąpić niczym innym, i najlepsze rozmowy toczą się właśnie w zadymionej atmosferze*

Cześć II

(30/100)

Płynna wypowiedź na temat, przy użyciu około 100 słów

„Ten zakaz pozbawia ludzi prawa do tego, by nie byli idealni. A przecież do knajpy chodzi się, by grzeszyć, pogrążyć do woli w nałogach i złych nawykach.”
(akapit 11)

Używając około 100 słów, skomentuj powyższy cytat.

- *atmosfera pubu sprzyja odreagowaniu stresu*
- *sprzyja też oderwaniu się, a nawet ucieczce od codzienności*
- *knajpa to miejsce, gdzie tradycyjnie można było pofolgować swoim nałogom*
- *można tam było na chwilę stać się kimś innym*
- *co się teraz stanie z nagromadzonymi frustracjami i napięciami, jeśli nie można ich rozładować w pubie przy papierosie?*
- *może nadszedł czas, żeby zacząć szukać nowych sposobów na rozładowanie napięć i stresów, jak np. jogging czy pływanie?*

Cześć III

(40/100)

Czytelnie napisane wypracowanie na temat, przy użyciu około 300 słów, w którym treść przekazana jest w sposób przejrzysty, spójny i w miarę płynny

Używając około 300 słów, napisz wypracowanie na jeden z następujących tematów:

1. „Moda na zdrowy tryb życia – wielka przesada czy nakaz naszych czasów?”

- *wzrosła świadomość oraz poziom życia i ludzie poprzez prowadzenie zdrowego trybu życia starają się w zdrowiu dożyć późnego wieku*
- *zwiększenie zanieczyszczenia środowiska powoduje wzrost popytu na żywność ekologiczną*

- *naturalne kuracje i wellness stały się nie tylko modnym spędzaniem czasu, ale i coraz bardziej popularnym sposobem zapobiegania chorobom*
- *ponieważ przesada w niczym nie popłaca, warto i tu zachować zdrowy rozsądek*

ALBO

2. „Ludzie są zwykle na tyle szczęśliwi, na ile sami sobie postanowią.” – Abraham Lincoln (16. prezydent Stanów Zjednoczonych: 1809-1865)

Uwaga:

Następujące elementy będą brane pod uwagę przy przyznawaniu punktów w części II i III:

1. **Przejrzystość celu** – kandydat zrozumiał pytanie i wie, jak podejść do udzielenia odpowiedzi – 30%
2. **Spójność wypowiedzi** – kandydat dobiera właściwy materiał, korzystając z niego w uporządkowany i celowy sposób – 30%
3. **Znajomość języka** – kandydat wykazuje na tyle dobrą znajomość języka, by w sposób jasny i w miarę płynny przekazać treść – 30%
4. **Zasady** – gramatyka i ortografia – 10%

